

Η ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Το Συμβούλιο Επικρατείας έκρινε 778/07) κατά πλειοψηφία με ψήφους 5-2, ότι με βάση την Κοινοτική οδηγία 92/51, τις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων και υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης τίτλων που πιστοποιούν επαγγελματική εκπαίδευση μεταξύ των κοινοτικών χωρών, υπάρχει υποχρέωση του κράτους να επιτρέπει εργασία σε όσους ολοκλήρωσαν επαγγελματική εκπαίδευση υπό τις συνθήκες αυτές.

Η υπόθεση αφορούσε έναν Έλληνα που ολοκλήρωσε τις σπουδές του οπτικού στο Ινστιτούτο Vinci της Φλωρεντίας, παρόλο που ένα μέρος των σπουδών του έγινε σε ΕΕΣ στην Αθήνα.

Το ζήτημα έχει σοβαρές παραμέτρους, αφού σε ελληνικό επίπεδο οι σπουδές του οπτικού γίνονται σε επίπεδο ΤΕΙ, που ανήκουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση, κάτι που επισημαίνει η μειοψηφία στην απόφασή της.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος που αγγίζει την ερμηνεία του ελληνικού συντάγματος και της κοινοτικής νομοθεσίας (και επειδή η απόφαση ελήφθη με πλειοψηφία 5-2 ψήφων, με συμμετοχή των δυο παρέδρων στην πλειοψηφία), το Συμβούλιο Επικρατείας έστειλε προδικαστικό ερώτημα στο δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) που θα αποφανθεί αν πράγματι η χώρα μας οφείλει να αναγνωρίσει τέτοια επαγγελματικά δικαιώματα μέσω σπουδών σε Εργαστήρια ελευθέρων Σπουδών.

Εν τω μεταξύ στις 18 Ιανουαρίου εκδικάσθηκε στο ευρωπαϊκό δικαστήριο η προσφυγή της ευρωπαϊκής επιτροπής κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας για παραβίαση της οδηγίας 89/48, σχετικά με την αναγνώριση διπλωμάτων τα οποία έχουν αποκτηθεί με σπουδές που πραγματοποιήθηκαν με συμφωνία δικαιοχρήσεως. Πραγματοποιήθηκε η ακροαματική διαδικασία με την κάθε πλευρά να παρουσιάζει την επιχειρηματολογία της και τη σκυτάλη ανέλαβε ο γενικός εισαγγελέας.

Η Επιτροπή άσκησε την προσφυγή κατά της Ελλάδας τον Ιούλιο του 2005, για μη αναγνώριση των εν λόγω διπλωμάτων, βάσει της οδηγίας ότι σπουδές τέτοιου είδους βασίζονται σε συμφωνίες μεταξύ Πανεπιστημίων ενός πρώτου κράτους μέλους και ιδιωτικών εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων εγκατεστημένων σε ένα δεύτερο κράτος μέλος.

Η Ελλάδα επικαλούμενη το άρθρο 16 του Συντάγματος, αρνείται να αναγνωρίσει, τις σπουδές, που παρέχονται βάσει συμφωνιών δικαιοχρήσεως από ιδιωτικά ιδρύματα υπό την εποπτεία πανεπιστημίων εγκατεστημένων σε άλλο κράτος-μέλος. Η πανεπιστημιακή και τριτοβάθμια εν γένει εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά και μόνο από δημόσια Ιδρύματα, ενώ η ίδρυση ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης απαγορεύεται ρητώς.

Το κράτος μέλος υποδοχής δεν υποχρεούται να αναγνωρίσει δίπλωμα που έχει χορηγηθεί από αρχή άλλου κράτους - μέλους, όταν με το δίπλωμα αυτό πιστοποιούνται σπουδές που έχουν πραγματοποιηθεί εν όλω ή εν μέρει στο κράτος μέλος υποδοχής και οι οποίες κατά τη νομοθεσία αυτού του κράτους μέλους, δεν αναγνωρίζονται ως σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Πέρα από κάθε αμφιβολία είναι αποδεδειγμένο ότι οι βάσει συμφωνιών δικαιοχρήσεως σπουδές πραγματοποιούνται σε ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές κατά το ελληνικό δίκαιο και τα διπλώματα αυτά δεν αποτελούν διπλώματα κατά την έννοια της οδηγίας. Πολύ περισσότερο αφού τα ιδρύματα αυτά δεν υπάγονται στο ΥΠΕΠΘ και δεν λειτουργούν με άδεια του Υπουργείου Παιδείας.

Ο Υβ Μπότ εισαγγελέας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην πρότασή του, χαρακτηρίζει παραβίαση του κοινοτικού δικαίου τη μη αναγνώριση των διπλωμάτων που χορηγούνται κατόπιν σπουδών, οι οποίες πραγματοποιούνται βάσει συμφωνιών δικαιοχρήσεως μεταξύ ενός Πανεπιστημίου κράτους μέλους της Ε.Ε. και ενός εκπαιδευτικού Ιδρύματος εγκατεστημένου στο Ελληνικό έδαφος και ταυτόχρονα προτείνει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η νομοθεσία της χώρας μας θα πρέπει να εναρμονισθεί με την κοινοτική.

Μέχρι σήμερα το ΥΠΕΠΘ δεν θωρακίζει τα ΤΕΙ, με τους διάφορους νόμους (2916/2001, 3549/2007), είτε προβαίνοντας σε δειλές νομοθετικές ρυθμίσεις είτε επιδεικνύοντας επιμελημένη αδιαφορία για τα όσα συμβαίνουν στα ΚΕΣ. Οι εκάστοτε Υπουργοί Παιδείας αποφαίνονται ότι πρόκειται για επιχειρήσεις που δεν έχουν καμία σχέση με το χώρο της εκπαίδευσης, πολύ περισσότερο της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Παρόλα αυτά η απαξίωση των ΤΕΙ συνεχίζεται. Η Πολιτεία με την αποστασιοποίησή της από το ουσιαστικό πρόβλημα των ΤΕΙ, αλλά και αυτό των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΣ), Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών (ΕΕΣ), Κολλεγίων ή όπως αλλιώς λέγονται, καταδικάζει τα ΤΕΙ σε μαρasmus και σταδιακή εξαφάνιση καταφέροντας με τον τρόπο αυτό καίριο πλήγμα όχι μόνο στο χώρο της παιδείας αλλά και της ελληνικής κοινωνίας και της οικονομίας γενικότερα.

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι οι αποφάσεις στα Ευρωπαϊκά δικαστήρια θα είναι υπέρ των αποφοίτων όλων αυτών των αδιαβάθμητων σχολών και σε βάρος των αποφοίτων των ΤΕΙ.

Πρέπει να προβληματιστούμε σχετικά με το τι μπορεί να γίνει για να αποφευχθούν οι ολέθριες συνέπειες για τα ΤΕΙ, όχι της πιθανολογούμενης πια, αλλά της προγραμματισμένης μετατροπής αυτών των οικονομικά εύρωστων ιδιωτικών επιχειρήσεων σε ιδιωτικά πανεπιστήμια με τη βούλα

του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Η επιλογή για τον Έλληνα γονιό θα είναι απλή. Θα εμπιστευθεί το ΚΕΣ που συνεργάζεται με επώνυμο ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο, διότι θα σκεφθεί πως δεν είναι δυνατό ένα Ευρωπαϊκό πανεπιστημιακό, Ίδρυμα επιπέδου να δανείζει το όνομά του σε μια ιδιωτική επιχείρηση, εάν αυτή δεν πληροί τις προϋποθέσεις.

Και να σκεφθεί κανείς ότι ακόμα τα Ελληνικά δικαστήρια δεν πήραν αποφάσεις σε προσφυγές πτυχιούχων των ΤΕΙ, που κάποια επαγγελματικά συνδικάτα με την ονομασία επιμελητήρια τους στερούν το δικαίωμα της απασχόλησης στον τομέα που έχουν σπουδάσει. Και δεν μπορούν ακόμα να προσφύγουν στα Ευρωπαϊκά δικαστήρια διότι πρέπει πρώτα να τελεσιδικήσουν τα Ελληνικά δικαστήρια και μετά να προσφύγουν στα ευρωπαϊκά.

Με όλα αυτά τα ΤΕΙ κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς φοιτητές. Πρέπει άμεσα να προχωρήσουμε όλοι σε ορισμένες ενέργειες αν θέλουμε τα ΤΕΙ να παραμείνουν πυλώνας της ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως φαίνεται μέσα στους νόμους 2916/2001 και 3549/2007 και όπως υποστηρίζουν οι υπεύθυνοι του ΥΠΕΠΘ ότι τα ΤΕΙ ανήκουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Οι ενέργειες αυτές ανήκουν σε όλη την Κοινότητα κυρίως, όμως, στο ΥΠΕΠΘ.

Μερικές προτάσεις για άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού είναι οι παρακάτω:

1. Άμεση μετονομασία των ΤΕΙ σε Τεχνολογικά Πανεπιστήμια. Ο όρος Πανεπιστήμιο θα δώσει κύρος στο θεσμό και θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες που διαγράφονται με τις αποφάσεις Ελληνικών και Ευρωπαϊκών δικαστηρίων.

2. Αξιολόγηση των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ.

3. Να σταματήσουν τα Πανεπιστήμια να ιδρύουν Τμήματα με ονομασία, γνωστικό αντικείμενο και επαγγελματικά δικαιώματα ίδια με αυτά λειτουργούντων Τμημάτων στα ΤΕΙ.

4. Να μη ιδρύονται νέα Τμήματα ΤΕΙ με γνωστικό αντικείμενο ίδιο με αυτό υπάρχοντων Τμημάτων στα ΤΕΙ.

5. Άμεση δραστηριοποίηση όλων των φορέων της ανώτατης εκπαίδευσης και ιδιαίτερα της Τεχνολογικής διότι είναι βέβαιο ότι αν εμείς δεν δραστηριοποιηθούμε και δεν υπερασπίσουμε τα δικαιώματά μας, εάν εμείς δεν περιφρουρήσουμε το χώρο της ανώτατης τεχνολογικής εκπαίδευσης δεν θα το κάνει κανείς άλλος για λογαριασμό μας.

Γιάννης Κάτανος
Καθηγητής ΑΤΕΙΘ
Αντιπρόεδρος ΑΤΕΙΘ